

Бизнес и финанси

ПОЛЕЗНА ИНФОРМАЦИЯ

2023 Г.: ДАНЪЧНА КАМПАНИЯ И НОВИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА РАБОТОДАТЕЛИТЕ

Данъчната кампания за деклариране и облагане на получените през 2022 г. доходи от физически лица стартира на 10 януари 2023 г.

Този процес се съпътства и с подаване на информация в НАП от платците на доходи – предприятия или самоосигуряващи, за изплатените от тях доходи на физически лица. Информацията се посочва в Справки по образец (по чл. 73, ал. 1 и чл. 73, ал. 6 от ЗДДФЛ), като с промените в ЗДДФЛ (обн., ДВ, бр. 102/2022 г.) са утвърдени изменения, част от които се отнасят за доходите, платени през 2022 г.

В тази връзка насочваме вниманието върху по-ключовите промени в обхвата на предоставяната информация, чийто срок за представяне е 28 февруари 2023 г.

Нови моменти при обявяване на изплатените от работодателите доходите от трудови правоотношения

С направеното изменение в чл. 73, ал. 6 от ЗДДФЛ (обн., ДВ, бр. 102/2022 г.), е **разширен обхвата на доходите, които работодателите посочват в Справката по чл. 73, ал. 6**, като промяната се прилага и за доходите, платени през 2022 г.

Новото е, че работодателите са задължени да **посочат и определени необлагаеми доходи**, които произтичат от трудовото правоотношение, но не се включват в облагаемия доход по чл. 24, ал. 1 от ЗДДФЛ. Съгласно одобрения нов образец на Справката по чл. 73, ал. 6 от ЗДДФЛ (обн., ДВ, бр. 4/2023 г.), тези доходи не се включват в облагаемия доход от трудови правоотношения, а се посочват отделно.

В зависимост от вида на необлагаемите доходи от трудово правоотношение подлежащи на оповестяване, те се посочват съответно към кодове от 104 до 109 в справката по чл.73 ал.6 , а именно:

- **Код 104: Ваучери за храна**, получени в размера и по реда на ЗКПО, освободени от облагане на основание чл. 24, ал. 2, т. 1, б. „е“ от ЗДДФЛ. Това са ваучерите в размер до 200 лв./месечно, предоставени на работниците и служителите за сметка на социалните разходи, за които са спазени изискванията на чл. 209 от ЗКПО за необлагане с данък върху разходите.
- **Код 105: Обезщетения**, освободени от облагане на основание чл. 24, ал. 2, т. 8 от ЗДДФЛ, а именно:
  - ✓ по чл. 200 от Кодекса на труда (КТ), които се изплащат от работодателя при увреждане здравето на работника или служителя;
  - ✓ по чл. 216 ал. 1, т. 1 и 2, ал. 2 и 3 от КТ при преместване на работника/служителя в друго населено място;
  - ✓ по чл. 222, ал. 2 и 3 от КТ при прекратяване на трудовото правоотношение поради болест или след като работникът или служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст;
  - ✓ по чл. 226, ал. 3 от КТ за вреди, причинени на работника или служителя.

С този код се посочват и обезщетенията, аналогични на изброените от КТ, които се предоставят на основание и по реда на специални закони (Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, Закона за Националната служба за охрана, Закона за Министерството на вътрешните работи, Закона за Държавна агенция "Национална сигурност", Закона за съдебната власт и обезщетенията и Закона за държавния служител), които също са освободени от облагане на основание чл. 24, ал. 2, т. 8 от ЗДДФЛ.

- **Код 106: Еднократни помощи**, предоставени от работодателя за сметка на социалните разходи, освободени от облагане на основание чл. 24, ал. 2, т. 11 от ЗДДФЛ в общ размер до 2 400 лв., а именно за:
  - ✓ раждане или осиновяване на дете;
  - ✓ сключване на граждански брак;
  - ✓ смърт на член от семейството.
- **Код 107 Обезщетения и помощи по част първа от Кодекса за социално осигуряване**, включително изплатените на основание чл. 40, ал. 5 от същия кодекс, освободени от облагане на основание чл. 24, ал. 2, т. 14 от ЗДДФЛ. Това е основно обезщетението за първите три работни дни от временната неработоспособност, което се изплаща от работодателя, съгласно чл. 40, ал. 5 от КЗО.
- **Код 108 Парични и предметни награди, получени на основание и по реда на нормативен акт**, освободени от облагане на основание чл. 24, ал. 2, т. 15 от ЗДДФЛ. Основното за определяне на паричната и предметната награда за необлагаем доход е тя да се предоставя на основание нормативен акт (кодекс, закон или друг нормативен акт).

- **Код 109 Други необлагаеми доходи по чл. 24**, с изключение на доходите по ал. 2, т. 1, букви „а“ - „д“, т. 2, 3, 4, 5, 6, 7, т. 9, когато са предоставени в натура, т. 10, 12, 13, т. 16, когато са предоставени в натура, т. 17, когато са предоставени в натура, и по ал. 4. Следва да се има предвид, че изискването за предоставяне в натура се отнася само към необлагаемите доходи по чл. 24, ал. 2, т. 9, т. 16 и т. 17 от ЗДДФЛ.

Реално, към този код се посочат необлагаеми доходи, които не са предоставени в натура, изплатени на основание специални нормативни актове (напр. Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, Закона за Националната служба за охрана, Закона за Министерството на вътрешните работи, Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“ и Закона за Държавна агенция „Разузнаване“ и др.).

За целите на данъчното облагане в обхвата на доходите от трудови правоотношения влизат и доходите от управление и контрол. Следователно, задължението за оповестяване на част от получените необлагаеми доходи се отнася за тези, получени по силата на договори за управление и контрол (напр. председател на ПК или КС и/или председател на контролен съвет, чийто правоотношения са уредени по силата на договори за управление или контрол).

Следва да се има предвид, че **независимо от формата на плащане** (в пари или в натура), **в Справката по чл. 73, ал. 6 от ЗДДФЛ не се посочват доходите, които са освободени от облагане на основание чл. 24, ал. 2, т. 1, б. „а“ - „д“, т. 2, т. 3, т. 4, т. 5, т. 6, т. 7, т. 10, т. 12 и т. 13 и чл. 24, ал. 4 от ЗДДФЛ.**

Служебна бележка за изплатените необлагаеми доходи от трудово правоотношение

В съответствие с направеното изменение в чл. 45, ал. 1 от ЗДДФЛ (обн., ДВ, бр. 102/2022 г.) относно обхвата на доходите от трудово правоотношение, за които работодателят е задължен за издаде при поискване от лицето, служебна бележка за платените доходи от трудово правоотношение, е утвърден втори образец на **Служебна бележка** (образец № 1а), в която се посочват **необлагаемите доходи от трудово правоотношение**. В тази служебна бележка работодателят посочва платените през годината необлагаеми доходи от трудово правоотношение, с изключение на тези, по чл. 24, ал. 2, т. 1, б. „а“ - „д“, т. 2, т. 3, т. 4, т. 5, т. 6, т. 7, т. 9 (когато са предоставени в натура), т. 10, т. 12, т. 13, т. 16 (когато са предоставени в натура), т. 17 (когато са предоставени в натура), както и по ал. 4 от ЗДДФЛ. Следователно, в Служебната бележка за необлагаемите доходи се включват тези необлагаеми доходи по чл. 24, ал. 2 и 4, за които се предоставя информация в Справката по чл. 73, ал. 6 от ЗДДФЛ.

Получените облагаеми доходи, както и размерът на удържаните осигурителни вноски, ползваните данъчни облекчения и удържания данък се посочват в Служебна бележка за доходите от трудови правоотношения.

Служебните бележки по чл. 45, ал. 1 се издават в 14-дневен срок от поискването им в 2 екземпляра - един за лицето, придобило дохода, и един за работодателя, платец на дохода.

Дирекции:

„Икономическа политика“ и „Финанси и счетоводство“

тел: 02/926 67 28

email: coop_economics@cks.bg

тел: 02/926 64 26